

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувача ступеня доктора філософії Єлизавети ТУЛЯНЦЕВОЇ
(власне ім'я, прізвище здобувача)

1994 року народження, громадянки України
(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчила у 2018 році Одеський національний медичний університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю лікувальна справа
(за дипломом)

Очна денна аспірантка кафедри сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії Одеського національного медичного університету МОЗ України
(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)

виконала акредитовану освітньо-наукову програму сертифікат № 3691 від 19.12.2022
Національне агенство із забезпечення якості вищої освіти

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Одеського національного медичного університету від «26» лютого 2026 року № 121 - о

(повне найменування закладу вищої освіти) (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

зі змінами (за наявності), внесеними

Голови разової спеціалізованої вченої ради

Олени ЯКИМЕНКО д.мед.н., професорки, завідувачки кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб Одеського національного медичного університету МОЗ України
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензента:

Олени ВОЛОШИНОЇ д.мед.н., професорки, завідувачки кафедри внутрішньої медицини № 2 з післядипломною освітою Одеського національного медичного університету МОЗ України
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів:

Наталії ПАШКОВСЬКОЇ д.мед.н., професорки, завідувачки кафедри клінічної імунології, алергології та ендокринології Буковинського державного медичного університету МОЗ України
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Аліни УРБАНОВИЧ д.мед.н., професорки, завідувачки кафедри ендокринології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького МОЗ України
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Лариси ЖУРАВЛЬОВОЇ д.мед.н., професорки, завідувачки кафедри внутрішньої медицини № 3 та ендокринології Харківського національного медичного університету МОЗ України
на засіданні «22» квітня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня

доктора філософії з галузі знань 22 (І) «Охорона здоров'я»
(галузь знань)

Єлизаветі ТУЛЯНЦЕВІЙ
(власне ім'я, прізвище здобувача(ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Вплив когнітивного статусу на ефективність навчання для оптимізації контролю цукрового діабету 2-го типу у пацієнтів на тлі ожиріння»
(назва дисертації)

за спеціальністю 222 (І2) «Медицина»

(код і найменування спеціальності (спеціальностей), відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському національному медичному університеті Міністерства охорони здоров'я України

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник: Валентина ВЕЛИЧКО д.мед.н., професорка, завідувачка кафедри сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії Одеського національного медичного університету

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

У роботі розроблена та впроваджена стандартизована програма навчання основам самоконтролю пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на первинному рівні медичної допомоги з урахуванням наявності когнітивних порушень. Проведений порівняльний аналіз клініко-лабораторних показників, показників глікемічного та метаболічного профілю у пацієнтів залежно від наявності когнітивних порушень та участі в програмі навчання. Проведена оцінка ефективності стандартизованої програми навчання щодо впливу на глікемічний контроль (рівень глюкози натще, HbA_{1c}), показники безперервного моніторингу глюкози, а також клінічні параметри. Проведений порівняльний аналіз динаміки когнітивних функцій, психоемоційного стану та якості життя пацієнтів залежно від методики ведення (стандартне лікування проти стандартного лікування з навчанням). Проведений аналіз змін рівня знань про захворювання та задоволеності лікуванням у пацієнтів у віддаленому періоді спостереження залежно від участі в навчанні основам самоконтролю.

За структурою і оформленням дисертаційна робота ТУЛЯНЦЕВОЇ Єлизавети «Вплив когнітивного статусу на ефективність навчання для оптимізації контролю цукрового діабету 2-го типу у пацієнтів на тлі ожиріння» відповідає сучасним вимогам щодо оформлення дисертацій, затверджених наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. (редакція від 12.07.2019 р.), а за обсягом, методологією, змістом, науковою новизною і практичною цінністю відповідає вимогам, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти».

Актуальність теми дисертації, високий методичний рівень її виконання, вирішення всіх задач та досягнення поставленої мети дослідження, наявністю наукової новизни та практичного значення результатів роботи, закінчення дисертанткою освітньої програми та набуття необхідного рівня наукової кваліфікації дають підставу вважати, що ТУЛЯНЦЕВА Єлизавета заслуговує присудження їй ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

У дисертаційній роботі дотримано вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вперше в умовах первинної медичної допомоги розроблено програму навчання основам самоконтролю та методологію її викладання у пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла, в залежності від ступеню когнітивних порушень. Для пацієнтів із когнітивними порушеннями вперше створено адаптовану програму навчання, що дозволило підвищити ефективність освітнього втручання. Вперше було оцінено вплив навчання основам самоконтролю на досягнення компенсації цукрового діабету 2-го типу у пацієнтів на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла, в залежності від ступеня когнітивних порушень. Проведено комплексну оцінку впливу когнітивного статусу на ефективність навчання основам самоконтролю пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла із застосуванням безперервного моніторингу глюкози. Вперше продемонстровано клінічну доцільність використання безперервного моніторингу глюкози у пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння, надлишкової маси тіла та когнітивних порушень як інструменту підвищення безпеки та ефективності глікемічного контролю. Вперше в межах одного дослідження комплексно оцінено вплив навчання не лише на показники глікемічного контролю та антропометричні параметри, а й на якість життя, рівень тривожності, депресії та задоволеність лікуванням із використанням валідизованих шкал (ADDQoL, DTSQs, HADS, шкали депресії Бека). Показано, що впровадження навчання супроводжується достовірним

покращенням психоемоційного стану та суб'єктивного сприйняття лікування. Запроваджено навчання основам самоконтролю пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла у межах «Школи діабету та надмірної маси тіла» з формуванням груп залежно від ступеня когнітивних порушень. Показано, що покращення перебігу захворювання супроводжується покращенням якості життя пацієнтів та задоволеності лікуванням. Також доповнено наукові уявлення про те, що пацієнти з ЦД 2-го типу на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла мають статистично значуще нижчі показники рівня загального вітаміну D порівняно зі здоровими особами ($p < 0,001$).

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати дозволили розширити наукове уявлення щодо перебігу цукрового діабету 2-го типу у пацієнтів на тлі ожиріння, надлишкової маси тіла та з різним когнітивним статусом. Розроблено програму навчання основам самоконтролю пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння та надлишкової маси тіла залежно від ступеня когнітивних порушень, адаптовану для впровадження в практику первинної медичної допомоги. Запропонована методика навчання дозволила залучати пацієнтів у досягнення контролю свого захворювання та активно приймати участь у лікувальному процесі. Для оцінки та закріплення отриманих знань та навичок у пацієнтів було запроваджено систему повторних візитів, спрямованих на контроль основних аспектів ведення цукрового діабету 2-го типу. Це дозволило підвищити ефективність контролю захворювання та покращити якість життя пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння, надлишкової маси тіла та різним когнітивним статусом.

Таким чином, дисертаційна робота повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами).

За темою дисертації опубліковано 7 наукових праць, з яких 3 статті у наукових фахових виданнях, рекомендованих МОН України, також 4 статті в наукометричних виданнях, які індексуються базою даних SCOPUS:

1. Величко В.І., Тулянцева Є.О., Синенко В.І., Корнован Г.В. Цукровий діабет та когнітивні порушення. Сучасний погляд на проблему. Одеський медичний журнал. 2021; 5(177):59-64.

2. Величко В.І., Михайленко В.Л., Тулянцева Є.О., Лагода Д.О., Данильчук Г.О., Циунчик Ю.Г. Оцінювання когнітивних функцій у пацієнтів середнього віку із цукровим діабетом 2-го типу. Репродуктивна ендокринологія. 2022; 3(65):113–117.

3. Величко В.І., Тулянцева Є.О., Данильчук Г.О., Шаповалов О.О. Клінічна користь використання безперервного моніторингу рівня глюкози у крові в пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу. Одеський медичний журнал. 2023;2(183):51-55

4. Величко В.І., Лагода Д.О., Тулянцева Є.О., Данильчук Г.О. Оцінка глікемічного контролю у пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння з різним когнітивним статусом за результатами навчання основ самоконтролю. Міжнародний ендокринологічний журнал. *Mižnarodnij endokrinologičnij žurnal*. 2025;21(5):491–498.

5. Величко В.І., Лагода Д.О., Тулянцева Є.О. Навчання пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі надлишкової маси тіла або ожиріння в умовах первинної медико-санітарної допомоги. ДОМС. 2025;4(14):36-41

6. Тулянцева Є.О. Ефекти впливу навчання з основ самоконтролю в пацієнтів із цукровим діабетом 2-го типу на тлі ожиріння та когнітивних порушень. Ендокринологія/Endokrynologia. 2025;30(4):306-315.

7. Velychko V.I., Lahoda D.O., TulyantsevaYe.O., Danylchuk H.O. The effect of education in self-management principles on the quality of life of patients with type 2 diabetes mellitus. *Odeskyi Medychnyi Zhurnal*. 2025;5(196):32–39

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження: всі присутні задали запитання, зауважень ні в кого не було.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» _____ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує:

Єлизаветі ТУЛЯНЦЕВІЙ
(власне ім'я, прізвище, здобувача у давальному відмінку)
ступінь доктора філософії з галузі знань 22(І) «Охорона здоров'я»
(галузь знань)
за спеціальністю 222(І2) «Медицина»
(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

(відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради _____
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

Голова разової спеціалізованої вченої ради _____

Підпис Олена ЯКИМЕНКО
(власне ім'я та прізвище)

